

Motion till riksdagen 2025/26:3344

av **Helena Storckenfeldt (M)**

Organdonationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna gällande organbevarande behandling och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna avseende donationskunnig personal i intensivvården och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är ett land vars befolkning har hög organdonationsvilja. 85 % av befolkningen är positivt inställda till donation efter sin död enligt den statliga tilläggsutredningen från 2019. Detta gör Sverige till ett av de länder i världen med absolut högst donationsvilja. Trots detta sker alldeles för få organdonationer och jämfört med andra länder ligger vi långt efter. Varje år dör 50 personer i onödan på grund av organbristen. Bara en bråkdel av de som ställer sig positiva till organdonation har dock registrerat sig i donationsregistret. Detta kan och bör förtydligas ytterligare, men redan idag säger lagen att förmodat samtycke gäller. Det innebär att om det inte är känt att den avlidne var negativt inställd till organdonation så ska viljan antas vara att den avlidne ville donera.

Vi kan alltså konstatera att det största problemet inte ligger i människors vilja utan snarare hos vården. Rent medicinskt måste organdonatorn avlida under speciella omständigheter – på intensivvården under respirator. På de flesta sjukhus måste personen avlida i total hjärninfarkt medan under respiratorvård. År 2019 dog nästan 89 000 personer i Sverige, men bara 191 av dem blev organdonatorer. Detta var det år då Sverige hade sina bästa donationssiffror någonsin.

För att inga donationer ska gå till spillo, bör vi se över förutsättningarna gällande organbevarande behandling. Det behöver förtydligas vad vårdpersonalen ska och bör göra när en patient avlider och personalen undersöker möjligheten till donation. Både SOU 2015:84 och SOU 2019:26 uppmanade till lagändringar för att öka antalet organ-donationer. Lagförslag har tidigare lagts fram men har dragits tillbaka.

Man bör även se över möjligheterna avseende donationskunnig personal i intensivvården. Donationsansvariga sjuksköterskor och läkare spelar en viktig roll i fråga om att öka kunskapen kring donation och se till så att donationer ses som en naturlig del av den livräddande verksamheten.

Helena Storckenfeldt (M)